

Kramářské tisky

EVIDENCE ILUSTRACÍ A ILUSTROVÁNÍ EVIDENCE

Kramářské písně v brněnských historických fondech (NAKI)

Kdo

- bohemistika (literární věda i lingvistika), etnologie a hudební věda, muzeum a knihovna

Proč

- rozvinout nástroje pro prezentaci, evidenci a mezioborový výzkum kramářských tisků

Co

- kramářské písňové texty, především neevidované tisky z brněnských fondů

Diskuze parciálních otázek

Jak evidovat ilustraci (a dekor) v kramářských tiscích?

Jak reprezentovat data získaná v rámci evidenčních prací?

Evidence ilustrací a dekoru

Proč a co evidovat

Možné přístupy k evidenci

Zamýšlené výstupy v rámci projektu

Ilustrace a dekor v kramářském tisku

Proč evidovat

- umožnění vyhledávání a třídění (analogicky k textovým částem díla)
- nástroj pro bližší určení tisku

Co je možné evidovat

- otisky štočků
- typografické ozdůbky
 - samostatně
 - jako skladebný prvek rozsáhlejších kompozic ve vztahu k ilustraci a textu

Možné přístupy k evidenci

shromáždit skupiny tematicky příbuzných ilustrací

- popis podle jednotného hesláře

diferencovat otisky ze společné předlohy

- nutné spojení obrazu a rejstříkového hesla

rozlišit jednotlivé štočky

- badatelský, nikoliv evidenční úkol

Možnosti vyhledávání

Fulltext

- práce s kořeny slov, nesystematičnost, individualizovaný popis

Podobnost obrazu

- vyžaduje technologii, digitalizáty, minimální metadata
- nevytváří hierarchii, doplňkový charakter

Rejstříkové vyhledávání

- nevytváří hierarchii
- možnost odkazů „viz“

Strukturovaný heslář

- vhodné pro sofistikované dotazy
- náročné na popisující

Zamýšlené výstupy

Diferencovat otisky ze společné předlohy

- **interní rozšíření katalogu Markéty Holubové (obraz + unifikovaný popis)**

Pilotně ověřit na vybraném vzorku využití:

- klasifikačního systému IconoClass (strukturovaný heslář)
- formuláře pro evidenci užití typografických ozdůbek v sazbě

Ilustrování evidence

Proč

- možnost alternativního čtení na textu založených databází

Co

- obsahové údaje (incipity, nápěvy, témata, ilustrace)
- strukturální údaje ke špalíčkům (provenience, lokalizovatelná témata)

Jak

- kartografická vizualizace velkého množství získaných dat (specializovaná mapa)

Základní sledované okruhy

Obecný modul

- místa tisku
- časové určení
- incipity, nápěvy, ilustrace, témata

Modul pro špalíčky

- místa tisku
- časové určení
- incipity, nápěvy, ilustrace, témata
- lokalizovatelná témata
- lokalizovatelné provenience

Vyhledávání

Obecný modul

*Zastoupení incipitů/nápěvů/ilustrací/témat v
čase v různých lokalitách*

Výběr rejstříku

a volba časového rozmezí

Modul pro špalíčky

Výběr špalíčku

- podle signatury
- z mapy provenienčně lokalizovaných špalíčků (+ časové rozmezí)

Distribuční dosah tiskáren → Místa tisku

Dosah kultu / ohlas události → Lokalizované provenience

Poutní charakter → Lokalizovaná témata

Výběr špalíčků

- výběrem incipitu, nápěvu, ilustrace, tématu

Znázornění

Obecný modul

Dynamický bodový kartodiagram (koláčový graf)

Pro jednotlivé dílny

- lokalizace podle údaje na tisku
- lokalizace připsáním k dílně

Údaj za sumu pro vybraný časový úsek

- lokalizované podle údaje na tisku
- lokalizované připsáním k dílně
- nelokalizované

Modul pro špalíčky

+ možnost vyhledávat v mapě lokalizovaných proveniencí

+ zobrazování lokalizovaných proveniencí

Děkuji za pozornost

Jiří Dufka,

Moravská zemská knihovna v Brně

Jiri.Dufka@mzk.cz

